

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
16:50	16:48	16:48	16:51
17:42	17:40	17:40	17:42
18:18	18:13	18:13	18:17

כניסה: 16:50
יציאה: 17:42
ר"ת: 18:18

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:30

פרשת וארא

עלון מס': 443

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

צלחות מזֶהב לְכבוד שַׁבַּת קוֹדֶשׁ

הכנות מיוחדות כמו למשל, לחשב מה המאכל שאוהבים בני המשפחה ולקנותו במיוחד לכבוד שבת, כגון ממתקים, עוגות וגלידות מיוחדות. וכן מי שאוהב תבשיל מסוים הוא יחפש להשיגו כדי שיתענג עליו בשבת. בנוסף לכך צריך ליחד בגדים מכבדים נוחים ויפים, מצעים נוחים ואיכותיים וכמוכן פלים נאים ויקרתיים לכבוד שבת (ולא מלשנה מה מחירם) כדי ששבֵשבת ירגיש כמו מלך. כמו כן הוא לא ידאג על הכסף מפני שמלה אצל הקב"ה זו מלה.

אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: "כל המענג את השבת נותנים לו נחלה בלי מצרים". וכן אמר רב יהודה אמר רב: "כל המענג את השבת נותנים לו משאלות לבו". חז"ל מבטיחים לנו שאם נענג את השבת באכל מיוחד ומשפח, בבגדים נאים ומיוחדים ואפילו באורות מיוחדים שמאירים את הבית בשבת, הבורא יתברך ימלא משאלות לבנו לטובה ודירה מרווחת.

נזכרתי בספור ששמעתי ממקור ראשון. משפחה של יהודים עשירים מאד (מיליארדרים) מניו יורק שמארחים בבייתם בשבתות בחורי ושיבה. באחת מהשבתות התארח אצלם בחור שהפתי. וכך הוא ספר: כֶּאֱשֶׁר בְּקִשְׁתִּי לְעוֹר בְּסִדּוֹר הַצִּלְחוֹת עַל הַשִּׁלְחָן קִדְּם הָאֲרוֹחָה, נִגְשְׁתִּי לְהַרִים אֶת הַצִּלְחוֹת הַמְּכַבְּדוֹת שֶׁהָיוּ לְיָדִי. לַפְתַּע גְּעָרָה בִּי בַעֲלַת הַבַּיִת וְאָמְרָה: "צִלְחוֹת אֵלוֹ לֹא מְכַבְּדוֹת דָּן עֲבוֹר שַׁבַּת".

אנשים רבים "מצפצפים" אמונה, כך כותב החזון אי"ש זצ"ל בספרו "אמונה ובטחון". ואסביר דבריו על פי מעשה שקרה אתי בשעור שמסרתי בנושא "אמונה". נעמד יהודי ואמר: "כבוד הרב, בשביל מה צריך ללמד אותנו על אמונה? הרי אנחנו יודעים שהקב"ה הוא עלת העלות וסבת הסבות ואין שום כח בעולם מבלעדיו". שמחתי לשמע את דבריו ועניתי לו: "אני בדיוק צריך הלוואה לצורך בניית בית כנסת. אם תעזור לנו 'עלת העלות וסבת הסבות' יחזיר לך את הכסף, בית הכנסת הוא שלו." התישב היהודי במקומו ואמר: "אני מצטער, אבל החשבון שלי מעקל ואני בעצמי צריך הלוואה." זוהי דגמא לאדם שמדבר אמונה, אבל המעשים שלו ממש לא.

כֶּאֱשֶׁר שֶׁאֲלַתִּי הֵיכֵן נִמְצְאוֹת הַצִּלְחוֹת שֶׁל שַׁבַּת, הִצְבִּיעָה עַל צִלְחוֹת שֶׁהָיוּ מִנְחוֹת בְּצַד וְאָמְרָה: "אלו הצלחות", הוספתי לשאל: "מה ההבדל ביניהם?" ענתה הגברת ואמרה: "הם עשויות זֶהב עֲשִׂירִים וְאַרְבַּע קְרָאט".

כֶּשֶׁאֲנַחְנוּ קוֹנִים לְכַבּוֹד שַׁבַּת קוֹדֶשׁ דְּבָרִים שְׂאֵינָנוּ רְגִילִים בָּהֶם בְּשָׂר יְמוֹת הַשְּׁבוּעָה, אֲנַחְנוּ מְרַאִים לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׂאֲנַחְנוּ מְאֻמִּינִים בּוֹ. הַקְּב"ה הַבְּטִיחַ בְּגִמְרָא (מס' ביצה, ט"ז): "לוֹ עָלִי וְהֶאֱמִינוּ בִּי וְאֲנִי פוֹרֵעַ". וְאֵלּוֹ אָדָם שֶׁמִּפְּחָד וְלֹא קוֹנֶה כְּאֵת נִפְשׁוֹ לְכַבּוֹד שַׁבַּת, בְּעֵצֶם אוֹמֵר לְקַב"ה: "תִּסְלַח לִי, אֲנִי מְאֻמִּין שֶׁתִּקְוֶה אֶת הַהִבְטָחָה שֶׁלָּךְ".

במהלך הסעודה הגיש בעל הבית יין לאורחים ואמר: "היין הזה מגיע מצרפת, יש לי שם חבר שיש לו יקב מיוחד, וכל בקבוק עולה אֶלֶף דולר." חשבתו בלבי לקחת את הכוס שמזג לי בעל הבית בשווי מאה דולר ולנסות למכור אותו בשוק הפתוח. כך סים הבחור את ספורו.

לכן אם אנחנו רוצים להראות לקב"ה שאמונתנו בו שלמה ואמתית, צריכים לראות את זה גם במעשים.

כֶּשֶׁשֶׁמְעִתִּי אֶת סְפוּרוֹ שֶׁל הַבְּחוּר, נִתְבָּאָרוּ לִי בְּיֹתֵר דְּבָרֵי הַגְּמְרָא בְּמִסְכַּת שַׁבַּת (קִיט) "עֲשִׂירִים שְׁבָכָל הָאֲרָצוֹת (חוץ לְאֶרֶץ) בְּמָה זָכוּ לְהִיּוֹת עֲשִׂירִים? בְּזֶה שֶׁמְכַבְּדִים אֶת הַשַּׁבַּת!"

ענג שבת היא מצוה לא קלה, היא מצריכה

מתוך ספרו של הרב יגאל כהן.

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה ורפואה הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-נ לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

נא לשמור על קדושת הגליון

אין לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה

- מאמר השבוע
- הנהגות מרן
- שאלות ותשובות
- דוד המלך
- לאשת ההיל
- פנינים מהפרשה
- מוסר עם סיפור
- פניני הדף היומי
- שמירת הלשון

בשיעה טובה יצא לאור הספר המוכר

שער הפטחון המבאר

עם פירושו של הרב יגאל כהן שליט"א

חסידי חב"ד קניינים 18 יחידות במחיר של 200 ש"ח ומתחלקים לחברים (מחיר יחידה 18 ש"ח בלבד) ניתן לתרום ואנחנו נשלח

לפרטים: 03-8000770

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: מה מברכים על שייק פירות?

תשובה: בדרך כלל השייק הוא נוזלי ויש לברך עליו שהכל אף שרובו פירות.

[ואינו דומה למש"כ מרן בסי' רב סעיף ז לגבי תמרים שמייען מהטעם הנוכח שבנד"ד נעשה נוזלי, ודמי למבואר בסי' רח סעיף ו ע"ש. וכ"כ בספר בית הלבנון שם עמ' שיד, וכעין מש"כ בחזו"ע ברכות עמ' קלו לגבי טחינה ע"ש].

שאלה: מזוג שאמור להידלק ע"י שעון שבת בעוד כחצי שעה, ואני רוצה שהוא לא ידלק כלל, האם מותר לעשות כן בשבת ע"י הורדת הזיזים?

תשובה: כל המשכת מצב קיים מותרת ע"י שעון שבת, דהיינו שאם המזוג מכובה מותר להאריך את מצב הכיבוי, וכן להיפך באופן שהמזוג דלוק. אבל אם הוא מכובה ורוצה להקדים את הדלקתו, אסור, ועיין בהערה מה שהוספנו בזה.

[דין זה נתבאר בשו"ת יביע אומר ח"ג סי' חי. וראיתי לברא כרא דאבוה הגאון הגדול ר' דוד יוסף שליט"א בשו"ת אוצרות יוסף חלק זי סי' ג שכתב להקל במזוג ושאר דברים שאינם אסורים אלא מדרבנן אף להקדים את הכיבוי או הדלקה ע"ש טעמו, ואף שכן ראוי להורות, מכל מקום מאשר והדבר יכול להביא למכשול, סתמנו לאסור ואכמ"ל].

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

כתוב בס' ארחות מרן ח"ב (עמוד תתפב) וזו לשונו: בכל רחבי הארץ כיתת מרן אבא את רגליו לצורך מסירת השיעורים. פעמים רבות היה מתבטא בכאב, שאכפת לו על שהוא נאלץ למסור שיעורים ברמה נמוכה, והוא מרגיש בזה מעין ביטול תורה, כיון שבאותו זמן היה יכול ללמוד גופי תורה. כששאלתי אותו, מדוע באמת אינו מפסיק את השיעורים הללו ויושב ולומד בעצמו, השיב שהוא מרגיש שרצונו של הקב"ה שלא ידאג רק לעצמו אלא גם לאחרים. רצון ה' הוא שיכבוש את 'היצר' שלו לגדול בתורה, כדי שאחרים יזכו גם כן ללמוד תורה ולדעת הלכות. כדי שלא יבזבז זמן חלילה, את זמנו בנסיעות הארוכות הללו, הותקנה במכוניתו מנורה חזקה מעל מקום מושבו מאחור, ובמשך כל זמן הנסיעה היה יושב ולומד בשקידה עצומה. ולא הרשה לאיש להפריע לו בשום ענין אחר. בדרך כלל ביקש להיות לבדו, אבל בתקופה שקשתה עליו הראיה התלוויתי אליו לכל מקום, וקראתי לפניו את הגמרא. בתחילה סבלתי מבחילות בגלל הקריאה תוך כדי נסיעה, בקשתי שיברך אותי שלא אסבול מכך, ואמנם בחסדי ה' זכינו ללמוד מסכתות שלימות במכונית באותה תקופה קצרה. כמה וכמה פעמים סיים את כל הש"ס רק מן הלימוד בתוך המכונית! מאחר שבמכונית לא עמדה לרשותו הספרייה, היה דואג מראש להצטייד בדף ועט, ותוך כדי לימוד היה רושם לפניו נקודות בתוספות או ברש"י, שיש לעיין בהן בבית. כששב הביתה לפני כל דבר אחר, היה מיד מתיישב לבדוק את הדברים הללו. בזמנים מסוימים העמידו לרשותו מסוק שיקצר את משך הנסיעה. בימים הללו היה יוצא מחמש או בשש בערב, טס כשעה לצפון הארץ, מגיע לשלשה או ארבעה מקומות, ובכל מקום מדבר בין ארבעים דקות לשעה וחוזר הביתה בשעה אחת בלילה. לא פעם התלוויתי אליו בנסיעות הללו, המסוק היה יורד בחזור בירושלים, והמכונית כבר המתינה לו לקחתו הביתה. כשהגיע הביתה היה רץ מיד לעבר הספרייה, מתיישב ליד השולחן ומתחיל להעלות במהירות על הדף את כל הנקודות שחלפו במוחו בדרך.

ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלוס

נימן אריזון

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

הוכיחני על הונתן

במאמרים הקודמים הרחבנו על כך שדוד המלך חשד ששאל רוצה להורגו ולעומתו טען יהונתן שלא ידועה לו תוכנית כזו, ולכן דוד אינו צריך לחשוש חששות שווא, אולם מכיוון שדוד חשש, הציע לו יהונתן להסתתר עד שיתבארו העניינים, אך לא בבתי אנשים, מחשש שישגירו אותו מאימת המלכות. הרד"ק וה'מצודת דוד' מוסיפים (שמואל א יט ג), שיהונתן אמר לדוד שכדאי לו להתחבא בשדה מסוים, שם עורך שאל המלך כל בוקר טיול רגלי, יהונתן תכנן להתלוות לאביו לטיול הבוקר, כשבמהלכו ידבר לטובת דוד, וינסה לשנות את דעתו, ובאופן זה, יוכל גם דוד להאזין לשיחה ולהתרשם ממסקנותיה, דוד המלך קיבל את עצתו של יהונתן, ונמלט לשדה.

טיול הבוקר של שאול

ואכן, כשיצא שאול המלך לטיול, התלווה אליו יהונתן והעלה את דוד בנושא השיחה (מלבי"ם שמואל א יט ד), תחילה העביר יהונתן ביקורת על דוד, על כך שמוסר את נפשו מבלי לחשוש שמא ימות במלחמות, דברי הביקורת שהשמיע יהונתן היו בכוונה תחילה, משום שידע שאביו רואה את מעשי דוד בעין רעה, ואם יפתח

שמואל א יט, ד-ה), שעליו לשקול, אם כעת יהרוג את דוד, העם יאמרו שהמלך גומל רעה תחת טובה, ואינו מוקיר טובה למסייעים לו. וכאשר יצטרך המלך עזרה לא יבואו לעזרתו, ('חומת אנך' שמואל א יט, ד-ה) יהונתן גם התייחס למשפט שעורר את חמתו של שאול, (שמואל א יח, ז) "הֲבֵיאָה שְׂאוֹל בְּאֶלְפִיו, וְהָיָה כְּרֶבֶבְתִּי, וְטַעַן, שְׂאִי אֶפְשֵׁר לְהֵאשִׁים אֶת דָּוִד עַל מִשְׁפַּט שְׂנֵאמֵר עַל יְדֵי אֲנָשִׁים אֲחֵרִים, יְהוֹנָתָן הִתְיַחַס בְּשִׁיחָתוֹ גַּם לְכֶךָ שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ זֹכֵה לְהַצִּלְהָ בַשָּׂדֶה הַקָּרֵב, וְזֶה מַגְלָה שְׂאִינוֹ בַעַל עֵבִירָה, כִּי אִם הָיָה בַעַל עֵבִירָה, לֹא הָיָה זֹכֵה לְסִיוֵעַ מִן הַשָּׁמַיִם, בְּדַבְרֵים אֵלֶּי רַמַּז יְהוֹנָתָן לְאֲבִיו שִׁיחֹדֵל מִנִּסְיוֹנוֹת הַחִיסוּל, כִּי דָוִד זֹכֵה לְסִייעָתָא דְשָׁמַיָא.

חכמה!!!

מעבר לסגולה

על שיר השירים והמועדים - ספרו החדש של הרב אליהו עמר על ה"זרע שמשון" לפרטים באתר - אופקים בוקס

להזמנת כל ספרי הרב אליהו עמר, כנסו לאתר "אופקים בוקס" או למוקד המכירות 055-67-25-138

שוותפים!
ממשיכים בבניה

ולכם יש לכם אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיו במקום!

ניתן להנציח להצלחה/לרפואת/לע"נ

מטר 400x36
חצי מטר 200x36
אמה 100x36

03-8000770

קו לימוד יומי לנשים ובנות מתוך ספר "שער הבטחון המבואר" מאת הרב יגאל כהן שליט"א 2 - 3 דקות ביום להצטרפות חייגי: 054-8502066

לאשת החיל

אזון אהרה

באנה נבחן את עצמנו בכדי להיות נשים טובות יותר, כל אחת תבדוק בעצמה כיצד היא עונה לשאלות הבאות:

האם ברוב שיעורי התורה שאת שומעת את מרגישה שמחדשים לך או לא? האם כשאת שואלת את חברתך שאלה, את מקשיבה לתשובתה באמת או שאת בסתר ליבך בטוחה שאת כבר יודעת מה היא תשיב ושהיא בטח לא תחדש לך?

כשלקוחה בעבודה מנסה לבדוק משהו, האם נקודת המוצא בליבך היא "עד שהיא תבין ייקח לה שנה..." או "אני צריכה כנראה להסביר טוב יותר"? האם נקודת הפתיחה שלנו היא שאני מבינה יותר מכולם או שאני צריכה ללמוד מאחרים?

שימי לב בכל פניה שפונים אלייך או שאת באינטראקציה עם אחרים – מה האינסטינקט הראשוני שלך? כנראה אלמד משהו מהשיחה הזו, או שאלמד אותה משהו?

ישנן נשים שכמעט בכל שיחה נשמע מהן בין המילים טון של: "שמעתי את זה כבר", "את זה אני כבר יודעת..." כך גם בשיעורי תורה, בשיחות ולימודים, בחברויות ובכלל... או לפחות ברוב.

צריך לשים דגש על כך, משום שאישה הרוצה להיות טובה יותר – בהכרח צריכה לחיות בהרגשה של ענווה, באמונה אמינית שמכל אדם ניתן ללמוד. כל מציאות שאת נתקלת בה יכולה לחדש לך משהו שלא ידעת.

הקב"ה לא סתם מתקיל אותנו ומראה לנו סיטואציות, צריך לבחון במה כדאי לי להשתפר עקב כך. גם אם נדמה לך שאת יודעת כבר את הנושא על בריוי, תמיד ישנה נקודה שבאותה סיטואציה יכולה להתחדש לך, משום שכל אחת שמדברת מכניסה את ה'אני מאמין' שלה, וזה משתנה כל כך בין אנשים.. ולכן מכל אחד ניתן ללמוד את אספקט הראיה שלו על אותו דבר. לא בהכרח שצריך לאמץ את הראיה של השני, אבל ללמוד מכל אחד משהו קטן טוב, בוודאי ניתן. אין בזה שום ספק.

נאמר בחז"ל "מכל מלמד השכלתי" – תמיד תמיד כדאי להגיע לשיח בהרגשה של "אולי אלמד ממנה משהו", לא להרגיש שאני יודעת הכול מכל כל.

את צריכה להיות מאוד מאוד אמינית עם עצמך בכדי לבחון זאת, כי בדרך כלל נשים שמרגישות שאף אחד לא יכול לחדש להן יאמרו זאת גם על הכתוב כאן. ולכן – שימי לב, בדקי טוב טוב את ההרגשה הפנימי-פנימית שלך, שאף אחד לא יודע ולא אמר לדעת אותה – אם ברצונך להיות טובה יותר ולהשתפר – כדאי לך לבדוק את זה ולנסות לשנות. באיזה אופן אני מגיעה לשיחה, האם האזון שלי פתוחה ומקבלת או סגורה בחציה ורק נראית כאלו שומעת?

אדם שיודע לקבל דעות שונות משלו, שיודע ללמוד מכל מציאות ומכל אחד – זוהי במידת טובות ונעלות יותר, בייחוד במידת הענווה, הוא גם זוכה באמת ללמוד דברים חדשים ויקרים שבטוח יתנו לו עוד אור במובנים מסוימים. יתרון נוסף וחשוב, הוא שברגע שאת מגיעה לשיחה בהרגשה של פתיחות וקבלה, מיד הדו שיח נשמע אחרת. אין התנגדויות משום צד לשיחה ואין חוסר תקשורת. כי את באה ממקום אחר. הצד השני שנמדברים איתו מיד מרגיש אם את באה ללמוד או ללמד, אם את פה כדי לשמוע ולקבל או להשמיע ולהראות שאת יודעת טוב יותר – ומוכן לכל כי האופציות הראשונות הרבה יותר מקלות על השיחה ונותנות הרגשה טובה יותר ולא יוצרות התנגדויות.

אז איך עובדים על זה? בפעם הבאה שמישהי אומרת לך משהו ומיד עולה במוחך שאני כבר יודעת את זה, תנסי לשנות את המחשבה ולהקשיב מאוזן אחרת, אזון מקבלת יותר. "אולי יש לה משהו לחדש לי, אולי אם אקשיב בין השורות אלמד פה משהו חדש.. מה אכפת לי ללמוד", כמוכן שאם זה לא טוב לי לא אקח את זה אליי, אבל הרגשת הקבלה וההכלה היא הרבה יותר נעימה לגוף. תנסו בבית.

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

האם ומתי מפסיקים בעלינו לשבח

בפְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ אֵנוּ זֹכִים לְהִתְחַלֵּת בְּגִאֲלָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, וְיֵהוּ רְצוֹן שֶׁכָּפִי מֵה שֶׁהִיָּה בְּזַמְנָם כִּן אֲרָאָנוּ נִפְלְאוֹת בְּגִאֲלָה הַקְּרוּבָה.

הֵייתִי רוֹצֵה לְעַמֵּד עַל נִקְדָּה מְעִינָת שֶׁהַסְּפֹר הֶבְאִי יִמְחִישׁ לָנוּ.

סֵפֶר הַרְה"ג גּוֹאֵל אֶלְקִירִי שֶׁלִּיט"א עַל מֶרֶן הַגָּאוֹן רַבִּי מִשֶּׁה שְׁמוּאֵל שְׁפִירָא זצ"ל רֹאשׁ יִשִּׁיבַת בְּבֵר יַעֲקֹב.

לְרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הָיוּ חוֹבוֹת גְּדוֹלִים שֶׁלְקַח עַל עַצְמוֹ עֲבוֹר הַיְשִׁיבָה וְהוּא נֶאֱלָץ לְכַתֵּת רְגְלָיו לְאֶסְףִי כֶּסֶף עֲבוֹר הַיְשִׁיבָה, אָמְרוּ לוֹ שֶׁיִּשֵׁשׁ מְלִינֵר בְּשֵׁם וּלְפָסוֹן, בְּעַל לֵב רַחֵב מְאֹד, שֶׁעוֹמֵד לִימִין מוֹסְדוֹת הַתּוֹרָה בְּנֶפֶשׁ חֶפְצָה וּבִיד נְדִיבָה.

רַבִּי מִשֶּׁה שְׁמוּאֵל הִגִּיעַ לְהַתְפַּלֵּל בְּבֵית הַנְּקֻטָּה שֶׁבּו הַתְּפַלֵּל אִיזִיק וּלְפָסוֹן. וּלְפָסוֹן שֶׁקָּרָא אוֹתוֹ מִיָּד זֶהָ שֶׁמְדַבֵּר בְּאִישׁ מוֹרָם מַעֵם, מִשְׁכַּמּוֹ וּמַעֲלָה יוֹתֵר

פנינים מהפרשה

יִרְא פְּרַעָה כִּי הִיְתָה הַרוּחָה וְהִכְבֵּד אֶת לְבוֹ וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' (ת. יא)

מִי שֶׁמְצַלִּיחַ לְהִבִּין אֶת הַרְאֵשׁ שֶׁל פְּרַעָה – שִׁירִים אֶת הַיָּד... לְאוֹרֵךְ כֹּל עֶשֶׂר הַמְכוֹת, עֵדִים אֲנוּ לְסוּג שֶׁל מִשָּׁא-וּמִתָּן הַחוּזֵר עַל עַצְמוֹ בֵּין פְּרַעָה לְמִשָּׁה. מִשָּׁה דוֹרֵשׁ מִפְּרַעָה לְשַׁחֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל הַמְשׁוֹעֵבֵד עַל יָדוֹ עַל לֹא עוֹוֹל בְּכַפּוֹ, אֵךְ פְּרַעָה מִסְרֵב. הַקֶּב"ה מְטִיחַ מַכָּה עַל פְּרַעָה, וּפְרַעָה מְגַלָּה סִימָנִים שֶׁל רְצוֹן לְשַׁחֵר אֶת הָעַם, אֵךְ שׁוֹב חוּזֵר בּוֹ. מִשָּׁה שׁוֹב מִתְרָה, אֵךְ פְּרַעָה מִסְרֵב, וְחוּזֵר חֲלִילָה.

כַּאֲשֶׁר נִתְבוֹנֵן מִן הַצַּד, נִחְשׁוֹב אֶת פְּרַעָה לְמַלְךְ אוֹיֵל חֹסֵר דַּעַה וְשׁוֹטָה, עַקְשָׁן כְּפֹרֵד וְהַפְּכַפֵּךְ, שְׁכַאֲשֶׁר רוֹאֵה אֶת הַחֹרֵב מִתְנוֹפֶפֶת מֵעַל רֹאשׁוֹ, מִיִּטִּיב לְבוֹ, וְאִילוֹ כַּאֲשֶׁר הִיְתָה הַרוּחָה, מִיָּד מְכַבֵּד לְבוֹ כְּבִרְאשׁוֹנָה, כַּאֲלוֹ לֹא נִגְעָה בּוֹ יָד ה' מְעוֹלָם. וְזֹאת עֲשֵׂה לֹא פַעַם-פַּעֲמִיִּים אֲלֵא עֶשֶׂר פַּעֲמִים (אִפִּי) אַחֵר מַכַּת בְּכוֹרוֹת הַחֲכִיד שׁוֹב אֶת לְבוֹ). אִוְלָם, הָאֵם לְעֵתִים אֵינְנוּ מִתְנַהֲגִים כְּמוֹ אוֹתוֹ פְּרַעָה עֵיקֶשׁ?! - מְעוֹרֵר מִרְן הַחֲיִיד"א זצ"ל - מְדִי פַעַם שׁוֹלַח לָנוּ הַקֶּב"ה יִסּוּרִים כַּאֲב הַמַּכָּה אֶת בְּנוֹ לְמַעַן יִשׁוֹב מִדְּרֹכּוֹ הָרַעָה. וְהִנֵּה בְּעוֹד אֲנוּ חֹשִׁים אֶת כַּאֲב הַמַּכָּה, מִיָּד מִתְעוֹרְרִים אֲנוּ לְתִשׁוּבָה וּמְבִטִּיחִים שְׁנִתְקַן דְּרִכְנוֹ מִכֵּאֵן וְלִהְבֵּא. אֵךְ כַּאֲשֶׁר סָרָה הַמַּכָּה מְעוֹלָנוּ, דוֹאֵג הַיֵּצֵר הָרַעֵ הַחֲזוֹיֵרנוּ לְשַׁגֵּרַת חֵינּוּ, לְהַכְבִּיד לְבוֹנוֹ וְלִשְׁכּוּחַ אֶת דְּבַר אֱלֹקֵינוּ. כַּאֲשֶׁר חוּזְרִים בְּתִשׁוּבָה, יֵשׁ לְהִיזָרֵה לְהַמְשִׁיךְ וּלְדַבּוֹק בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה, כִּי הַקֶּב"ה אֲמַנָּם מֵאֲרִיךְ אִפּוֹ, אֲבַל לְבִסּוֹף "גְּבִי דִילִיָּה". וְכִמוֹ אוֹתוֹ פְּרַעָה שֶׁבִסּוֹף אַחֲרֵי עֶשֶׂר פַּעֲמִים קִיבַל אֶת מַכַּתוֹ הָאֲחֵרוֹנָה וְטַבַּע הוּא וְכֹל חִילוֹ בֵּים סוֹף. כִּשֶׁם שֶׁהַיֵּצֵר הָרַעֵ דוֹאֵג לְהַשְׁכִּיחַ מִמֶּנּוּ אֶת הָאִיתוּתִים שֶׁנִּשְׁלַחִים מֵאֵת הַבּוֹרָא לְעוֹרְרָנוּ, כִּךְ הוּא עֹמֵל לְהַשְׁכִּיחַ מֵאֲתָנוּ נְסִים שֶׁאֲנוּ חוּזִים. בְּהַקְשֵׁר לָכֵךְ, נְבִיאֵי אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַבֵּא, אוֹתוֹ סִיפֵר הַגָּאוֹן רַבִּי שְׁלֵמָה בְּרַעוּדָה זצ"ל (הוֹבָא בְּסַפֵּר "טוֹבֵךְ יִבְעִירוּ"):

בְּצַעֲיֵרוֹתַי, הֵייתִי צָרִיךְ יוֹם אֶחָד לְהִגִּיעַ לְדִירוֹתַי שֶׁל קְרוֹב מִשְׁפַּחָה בְּאֲחַת מִסְמִטָּאוֹתַיָּה שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, וְכַבְּחוֹר צַעִיר עֲשִׂיתִי דֶרֶךְ אֲרוּכָה בְּרִיצָה, לְלֹא הַפּוּגָה. בְּאוֹתָה שְׁעָה הִיְתָה הַפְּסַקַת חֲשֵׁמֶל בְּאִזּוֹר, וְעֵלְטָה כְּבֵדָה כִּיסְתָּה אֶת כֹּל הַסְמִטָּאוֹת. לְפַתַּע נֹזְכַרְתִּי, שֶׁלְפָנַי הַדִּירָה הֵיָאִי יֵשׁ מוֹרֵד מְסוּכָן מְאֹד, וְבוֹ עֲשׂוֹת מְדֻרָּגַת הָעֲשִׂוִּיּוֹת חִידוּדִין-חִידוּדִין. סִיכִייוֹ שֶׁל מִי שֶׁמַּחְלִיק בְּמִדְרוֹן לְהַשָּׂאֵר בְּחַיִּים, אֵינָם גְּדוֹלִים. עַצְרַתִּי מִיָּד אֶת מְרוּצַתִּי כְּדִי לְבַדּוֹק מִבְּעַד לְחוֹשֵׁךְ הַחֲכַדֵּד הֵיכָן אֲנִי נִמְצָא, וְהָאֵם עֵדִיין לֹא הִגְעִיתִי אֶל תְּחִילַת הַמְדֻרוֹן, וְאִזּו צִמְרוֹמֹרֵת עוֹזָה לְפַתַּח אֶת גּוֹפִי. גִּילִיתִי כִי עוֹמֵד אֲנִי בְּסִנְטִימֵטֵר אַחֲרוֹן שֶׁלְפָנַי הַמְדֻרוֹן... אֵם הֵייתִי מְמוֹשֵׁךְ בְּמְרוּצַתִּי עוֹד חֲלִיקֵךְ שְׁנִיָּה, מִי יוֹדַע מָה הִיָּה עוֹלָה בְּגוֹרְלִי. נֵס גְּלוּי אִירַע עֲמָדִי:

לְמַחֲרַת בְּבוֹקֵר, הוֹצַרְכַתִּי לְהִגִּיעַ אֶל הַחֲזוֹן אִישׁ בְּבִנֵי בְּרַק כְּדִי לְהַצִּיג לְפָנַי כְּמָה שֶׁאֲלוֹת. זְכִיתִי לְהַכְנֵס לְבִיתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ גָּאוֹן וְצַדִּיק, שְׁקִיבְלָנִי בְּמֵאוֹר פָּנִים, וְלֵאחֵר שְׁסִימַתִּי לְהַצִּיג אֶת שֶׁאֲלוֹתַי וְקִיבְלַתִּי עֲלֵיהֶן תִּשׁוּבוֹת בְּרוּרוֹת, הַתְּכוֹנְנֵתִי לְצִאֵת וּלְחֲזוֹר לְיְרוּשָׁלַיִם.

בְּרַעַע הָאֲחֵרוֹן לְפָנַי צִאֲתִי, הַחֲלִטִּיתִי לְשַׁתֵּף אֶת הַגָּאוֹן זצ"ל בְּתַהֲיִיָּה שְׁקִינָה בְּרֵאשִׁי מֵאִזּו הַבּוֹקֵר. רְמִזְתִּי לְגֵאוֹן זצ"ל שִׁישׁ לִי דְבַר מָה נוֹסֵף לְשֶׁאוֹל. הַחֲזוֹן אִישׁ נִשְׁעַן עַל הַדֵּלֶת בְּקֶשֶׁב, וְאֲנִי סִיפַרְתִּי לוֹ עַל הַנֵּס הַגְּלוּי הַהִתְרַחֵשׁ עִמִּי אֲמַשׁ. כְּשִׁימַתִּי אֶת תִּיאוֹר הַדְּבָרִים, שֶׁאֲלַתִּי אֶת שֶׁהִנִּיק עַל לְבִי: "הֵייתִי בְּטוֹחַ שֶׁהַבּוֹקֵר - לְאַחֵר שְׁקָרָה לִי נֵס כֹּה גְּדוֹל - אֶקוּם מִמִּיתִי כַּאֲדָם אַחֵר לְחִלוּטִין, וְלִבִּי יִרְנֵן בְּשִׁבַח וְהוֹדִיָּה לְה' יִתְבַרַךְ עַל שֶׁהִצִּילֵנִי מִמוֹת לְחַיִּים, אֵךְ הִנֵּה הַתְּעוֹרְרַתִּי וְאֲנִי כֹאחַד הָאֲדָם, לְלֹא שִׁנּוּי, לְלֹא הַרְגָשִׁים מִיוֹחֲדִים וְנַעֲלִים. כִּיצַד אֲפַשֵׁר לְהַסְבִּיר דְּבַר כִּזְכָּה?"

הַחֲזוֹן אִישׁ עֲצָם אֶת עֵינָיו, הִרְהַר כְּמָה דְקוֹת, וְלֵאחֵר מִכֵּן אַחַז בְּיָדִי וְאֵמַר יִסוּד גְּדוֹל בְּעִבּוֹדַת ה': "יֵישׁ יֵצֵר הָרַעֵ מִיוֹחַד בְּשִׁמִּים הַקְּרוּי 'יֵצֵר הָרַעֵ שֶׁלֵּאחֵר נֵס גְּלוּי... תְּפִקִּידוֹ שֶׁל יֵצֵר זֶה הוּא לְהַחֲלִישׁ אֲצַל הָאֲדָם אֶת כֹּל הַהַרְגָשִׁים הַנִּפְשִׁים הָעֲשִׂוִּיִּים לְהַתְעוֹרֵר בְּקֶרְבּוֹ לְאַחֵר שֶׁהַקֶּב"ה עֲשֵׂה עִמּוֹ נֵס כֹּה. יֵשׁ לְדַעַת עַל קִיוְמוֹ שֶׁל יֵצֵר זֶה, כְּדִי לְדַעַת אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד מוֹלוֹ" (אֲוַצְרוֹתֵינוּ).

מִשְׁאֵר הַמְשַׁלְחִים שְׁמִיגֵעִים מְדִי יוֹם.

לְרַבִּי מִשֶּׁה שְׁמוּאֵל הֵיְתָה קְבֵלָה, לּוֹמֵר אֶת 'עֲלִינוּ לְשִׁבַח' מִתּוֹךְ סִדוֹר מִיָּלָה בְּמִיָּלָה, כְּמִבְּאֵר שְׁפָמְלָיָה שֶׁל מְעֵלָה מִסְתַּקְלָת עֲלִיו בְּאֶמְרַת 'עֲלִינוּ לְשִׁבַח', וְגַם הֵיָא שׁוֹמְרַת עַל כָּל הַתְּפִלָּה שֶׁלֵּא יִחְסְפוּ אוֹתָהּ מִזִּיקִים וּמְלָאכֵי הַבְּלָה, לְפִיכֵךְ הֵיָה נוֹהֵג לּוֹמֵר אוֹתָהּ לְאֵט וּבְכַפְזָה גְּדוֹלָה.

וּלְפָסוֹן סִיֵּם כְּכֹךְ אֶת תְּפִלָּתוֹ, וְנִגְשׁ לְרַבִּי מִשֶּׁה שְׁמוּאֵל לּוֹמֵר לוֹ 'שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם', רַבִּי מִשֶּׁה שְׁמוּאֵל עָדִין הֵיָה בְּאֶמְצַע 'עֲלִינוּ לְשִׁבַח', וְכִמוֹ לוֹ שֶׁאֵין לוֹ אֶפְשָׁרוֹת לְדַבֵּר אֲתוֹ.

אֵלוֹ שְׁהָיוּ עִם רַבִּי מִשֶּׁה שְׁמוּאֵל נִסּוּ לְסַפְּנוֹ לוֹ שִׁזָּה הַגְּבִיר הַגְּדוֹל שְׁמִנְסִים לְהַשִּׁיג אֲתוֹ פְּגִישָׁה וְעַכְשָׁו הוּא בָּא בְּכַבְדּוֹ וּבְעֶצְמוֹ אֶל הָרֵב.

לְהַתְּפַעַת כָּל הַנוֹכָחִים וּלְפָסוֹן הַמִּתִּין, וְכִשְׁפִּים אֶמַר לוֹ רַבִּי מִשֶּׁה שְׁמוּאֵל לֹא יִכְלַתִּי לְהִתְיַחַס לְכַבְדּוֹ הֵייתִי בְּאֶמְצַע אֶמְרַת 'עֲלִינוּ לְשִׁבַח'.

תפקיד והוא היה אחראי להביא לראש הישיבה את המעיל אחרי תפלת מנחה. לא היה קץ לאשרו של הבחור. רבי משה שמואל היה באמצע 'עלינו לשבח' והבחור בא עם המעיל, וכשראה שהרב לא פונה אליו הוא דפק על ידו של ראש הישיבה שיראה שהוא כאן והביא לו את המעיל. הבחורים שראו זאת אמרו לו השתגעת??? הראש הישיבה לא חבר שלך... לפני שהבחורים ימשיכו מיד הסתובב ראש הישיבה ואמר: רצית להביא לי את המעיל ממש תודה רבה לך, ובזכות זה הקב"ה יתן לך כל מלי דמיטב. לקח את המעיל והתחיל לומר 'עלינו לשבח' מההתחלה. רבי משה למד אותנו שבשביל מליון דולר לא מפסיקים באמצע 'עלינו לשבח' אבל בשביל בין אדם לחברו מפסיקים. מבהיל!!!

שבת שלום ומבשר!

אמר לו וולפסון אתה הראשון שאני שם לב שאצלו הכסף היא בעדיפות שניה, העלינו לשבח חשוב לך יותר מכסף ואפילו הרבה כסף. לכן החלטתי שמהיום ואילך אינך צריך יותר להסתובב בבתי נדיבים, אני לוקח על עצמי את כל על הישיבה. ספרו אלו שבאו עם הרב שהיו בטוחים שהרב מפסיד את ההזדמנות שוולפסון בא אליו ולדעתם היה צריך למהר בעלינו לשבח עבור זה פי זה עבור תורה. אבל בעצם התברר דבר אחר לגמרי שדוקא היציאה שלו מהחובות היתה בלי לעבר על קוצו של יוד מההלכה הצרופה. עד לכאן ברור המסר שלנו שלצאת מהגלות מהחובות מהקשיים זה רק על ידי תורה וחס ושלום בדרך שלהפסיד חלקים רוחניים. ומאידך גיסא יש חלק נוסף בספור ביישבת 'באר יעקב' היה בחור מסכן שהיה טובל מבעיות נפשיות, הבחור מאד רצה לשמש את ראש הישיבה. מאחר ולא היה אפשרות באמת לתת לו את נהול צרכי ראש הישיבה נתנו לו

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

"ישם...לא תזכירו, לא ישמע על פיך" (שמות כ"ג, י"ג)

שלום לעם ישראל היקרים והחביבים. נשאלתי מאת יהודי אמיד, שלשיעורי תורה הולך תמיד. האם מותר לומר לשון הרע על אדם בפני חברו, באופן שהחבר אינו מכירו. כגון לדבר על דוד לוי שגר בחו"ל, שאינו יודע לשים לעצמו גבול, ואינו קובע עיתים לתורה, שמפנינים היא יקרה. ואינו בא לשיעורים, וכל היום מבלה עם חברים. ואף ששבת הוא שומר, על הלכות בורר הוא עובר, כי אינו חוזר על לימודו, באומרו שהעסק מטרידו, אך לטייל תמיד יש לו זמן, ומרגיש בעצמו שהוא מוגן. ועניתו שאף שהשומע אינו מכירו כלל, אסור להזכיר את שמו של אותו אומלל, שלא קובע עיתים לתורה, ואינו יודע שזה דבר נורא. כי כל שאינו עשה כן לתועלת, אף שההוא נמצא במדינה אחרת, לשון הרע עליו מתגלגלת. כי אפשר שיפגוש פעם את המדובר, ויודע הגנאי ששמע עליו בעבר. ואין בדבר הזה גבול, אם המדובר מארץ ישראל או מחו"ל, וכל שיכול לבוא על ידי כך גנות לאותו חבר, על איסור לשון הרע הוא עובר (חוט שני פרק א' ס"ק ג' אות ג' עמוד תל"ב). ואם אינו מזכיר את שמו של חברו, באופן שלעולם לא יוכל להכירו, מותר לספר את גוף המעשה, בלי לספר מי הוא העושה. כיון שלא יוכל להגיע גנאי לחבר לעולם, איסור לשון הרע פרח ונעלם (חפץ חיים כלל ג' הלכה ד'. שו"ת מנחת פרי רוטנברג ח"ד סי' ס"ב).

פניני הדף היומי

מאת הרה"ג ירון מרדכי זכאי שליט"א

דין שטעה בדבר המשנה (סנהדרין דף ל"ג)

בסוגינתנו אנו לומדים על מקרה בו דין שהגיעו לפניו לדין תורה טעה בדיון, כגון שחייב את הזכאי וזיכה את החייב, שבמשנתו משמע שפסק הדין שלו מתבטל, ואילו מהביראת משמע שפסק הדין קיים, אלא שהדין צריך לשלם מכיסו את ההפסד שגרם בטעותו. וביארה הגמרא שהדבר תלוי באיזו טעות מדובר, שאם טועה הדין בדבר שכתוב במשנה דהיינו טעות פשוטה הדין מתבטל, ואם טעה בשיקול הדעת כאן אין הדין מתבטל. והנה בשו"ת התשב"ץ (חלק ב' סימן ט') נשאל האם דין שטעה בדין פסול לדון מכאן והלאה בדיני ממונות, והשיב שאין לפוסלו משום שכל דין עשוי לטעות בדין ומצינו שאפילו גדולי החכמים טעו בכמה מקומות בש"ס, ואם נפסל בגלל טעות לא נמצא מי שיהיה ראוי להוראה ואדרבא מצינו בש"ס רבנים גדולים שטעו ולא התבישו להודות בכך אפילו בגלוי ואדרבא בכך ניכרת גדלותם. וכן בשו"ת בית יעקב דן בכך וכתב שדיינים קבועים פשוט שאין להעבירם אם טעו, ואפילו בדיינים שאינם קבועים והטעם שאנו אומרים שמזלו הרע של בעל הדין גרם לדין לטעות (וכן מבואר בפירושו רש"י בסוגיא) ולכן כיוון שאין האשמה תלויה בדין אין להעבירו, אמנם אם טעה פעמים רבות בזה אפשר לפוסלו בפרט שהוא דן יחידי ללא דיינים נוספים. והנה לגבי דין שטעה וגרם הפסד אם צריך לפצות ולשלם, נפסק בשולחן ערוך חושן משפט (סימן כה' סעיף א') שאם מדובר בדין מוסמך שטעה הוא פטור משום שהוא דן ברשות ונחשב כמזיק בגרמא שפטור (דהיינו שאינו נזק ישר) אמנם הרמ"א מחייב את הדין, וכן היכן שטעה בדבר משנה או בשיקול הדעת כל זמן שהדין מומחה ובעלי הדינים קיבלו אותו עליהם הוא פטור מלשלם, ואחד מהטעמים שאנחנו פוטרים את הדין משום שאף אחד לא יסכים לדון מחשש שמא יטעה ויצטרך לפצות, אמנם מאידך גיסא מי שנתמנה להיות דין או רב שמשגיב ופוסק לציבור במגוון מקרים ושאלות העומדות על הפרק, מחויב להיות בקיא בפסקי ההלכה ומקורותיה ממסכתות הש"ס ודברי הראשונים והנפסק בשולחן ערוך, וצריך תמיד לחזור ולשנן ולהתפלל שלא תצא תקלה מתחת ידו. שבת שלום

הוצה להיזות שותק
באחוקת תורה של
למעלה מ-150 אברכים?
בית המדרש "יביע אומר" בבני ברק
מציע לכם שותפות
גם באחוקת תורה
וגם בעזרה למשפחות נזקקות.
בתרומה חודשית לבית המדרש
אתה יכול!
לפרטים חייגו:
03-8000770

המסעדה
בית חתונה בר מצוה
יש לכם שמחה במשפחה?
בית חתונה בר מצוה.
יזועה הסמלה לקיים סעודת עניים באותו היום לאנשים שאין להם.
בתרומה של 400 ש"ח השתתפות ב"מסעדה"
תרום שותפים להאכיל למעלה מ-1000 אנשים ונערים איש להצלתכם
להשתתפות חייגו: **03-8000770**

רצו ללכת את הרבים וכל מוסד לתן פני?
מחנה את סוכה בקירוב רחוקים וכל יופת איך ללכת למ?
ארונו "עניים" בשו"ת הרב יואל כהן שליט"א
מניח מתנדבות לפרויקט
חברותא טלפונית
לימודי ידות עם מתחוקות
דרך הטלפון בזמן שנוח לך
למטעם והתנדבות: **055-688-8010**
*ללא פוץ בסיסין *מחיים לל גילאים

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "יביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה